

กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน ผ่านช่องทางดอกเบี้ยกับสินเชื่ออุปโภคบริโภค

ที่มาและความสำคัญ

กรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ได้มีการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่ำสุดเป็นประวัติการณ์จากเดิม 1.25% เหลือ 1.00% เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563 เพื่อต้องการที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจประเทศไทยที่มีแนวโน้มการขยายตัวต่ำ ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารปรับลดลง ทำให้ต้นทุนหรือประชาชนทั่วไปสามารถกู้ยืมสินเชื่อเพื่อใช้ในการลงทุนและอุปโภคบริโภคได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาช่องทางของการส่งผ่านนโยบายการเงินผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ยนั้นส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภค ดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต ในแต่ละช่วงเวลานั้นยาวนานแค่ไหน

นายพีรพล ชูชาย รหัสนักศึกษา 6210323031
หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเงิน)
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ขอบเขตการศึกษา

งานศึกษานี้เป็นงานศึกษาโดยใช้ข้อมูลของประเทศไทยโดยข้อมูลที่ได้มาจากรายการแห่งประเทศไทยและสำนักสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลรายไตรมาสย้อนหลัง 10 ปี พ.ศ. 2552 – 2562 โดยใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยนโยบายประเทศไทย ปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต

กรอบ
ความคิด

ตัวแปรต้น

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (RP)

ตัวแปรเป้าหมาย

ปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภค (CONL)
ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)
ดัชนีราคาผู้ผลิต (PPL)

วิธีการศึกษา

วิจัยเชิงปริมาณจากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Secondary Data) เก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2552 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2562 รวมทั้งสิ้น 44 ข้อมูล ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วย 4 ส่วน

1. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล Unit root หรือ การทดสอบความมีเสถียรภาพ (Stationary)
2. การเลือกความล่าช้า (Lag) ที่เหมาะสม
3. การวิเคราะห์ปฏิกิริยาตอบสนองต่อความแปรปรวน (Impulse Response Function) กับ แบบจำลอง VAR เพื่อหาผลกระทบของกลไกการส่งผ่านนโยบายการเงินกับสินเชื่ออุปโภคบริโภค ดัชนีราคาผู้ผลิต และดัชนีราคาผู้บริโภค
4. การวิเคราะห์การแยกส่วนประกอบของความแปรปรวน Variance Decomposition เพื่อหา Forecast Error Variance ของตัวแปรนั้น ๆ ว่าเป็นผลมาจากค่าคลาดเคลื่อนของตัวเองและตัวแปรอื่น ๆ ในสัดส่วนอย่างไร

$$\begin{bmatrix} RP_t \\ CONL_t \\ CPI_t \\ PPI_t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} RP_t \\ CONL_t \\ CPI_t \\ PPI_t \end{bmatrix} + \sum_{i=0} \begin{pmatrix} \theta_{11(i)} & \theta_{12(i)} & \theta_{13(i)} & \theta_{14(i)} \\ \theta_{21(i)} & \theta_{22(i)} & \theta_{23(i)} & \theta_{24(i)} \\ \theta_{31(i)} & \theta_{32(i)} & \theta_{33(i)} & \theta_{34(i)} \\ \theta_{41(i)} & \theta_{42(i)} & \theta_{43(i)} & \theta_{44(i)} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} eRP_{t-1} \\ eCONL_{t-1} \\ eCPI_{t-1} \\ ePPI_{t-1} \end{pmatrix}$$

สรุปและอภิปรายผล

กลไกส่งผ่านนโยบายทางการเงินผ่านอัตราดอกเบี้ยส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยนั้นยังมีผลต่อดัชนีราคาผู้บริโภคและดัชนีราคาผู้ผลิต

แต่ผลกระทบนั้นเกิดแค่ช่วงเวลานึงเท่านั้นและจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทในการดำเนินการนโยบายการเงินผ่านช่องทางดอกเบี้ยนั้นมีส่วนช่วยทำให้เศรษฐกิจเติบโตขึ้นมีเงินเข้ามาหมุนเวียนในระบบการเงินเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการทำให้ดัชนีราคาผู้บริโภคและดัชนีราคาผู้ผลิตเพิ่มสูงขึ้นนั้นอาจทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อมากขึ้นได้ซึ่งการดำเนินนโยบายการเงินผ่านช่องทางดอกเบี้ยส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภค ดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคต

- การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาผลกระทบของการดำเนินนโยบายการเงินผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ยต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริคนั้นแสดงให้เห็นว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเกิดแค่ในช่วงเวลาแรกเท่านั้นแล้วจะค่อยๆ ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้ามีการแบ่งแยกเพื่อหาผลกระทบระหว่างการกู้ยืมสินเชื่ออุปโภคบริโภคให้รายใหญ่กับรายย่อยว่าแบบไหนเกิดผลกระทบยาวนานกว่ากันและอาจทำให้การดำเนินนโยบายทางการเงินผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ยของภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการกระตุ้นหรือลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ

หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหัพัตต (เศรษฐศาสตร์การเงิน)

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงินผ่านช่องทางดอกเบี้ยกับสินเชื่อบริโภค

The interest rate channel in the transmission of monetary policy and consumer credit

.....

พีรพล ชูชาย

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

นโยบายการเงินเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการตามนโยบายของรัฐ หนึ่งในนั้นคือการดำเนินนโยบายผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ย การดำเนินการผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ยนี้สามารถทำได้ทั้งมาตรการเข้มงวด คือเพิ่มอัตราดอกเบี้ย หรือมาตรการผ่อนคลาย คือลดอัตราดอกเบี้ย อีกทั้งปริมาณสินเชื่อบริโภคยังมีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างปริมาณสินเชื่อบริโภคในประเทศ ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อบริโภคนั้นย่อมที่จะกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะศึกษาผลกระทบของการดำเนินนโยบายผ่านช่องทางอัตราดอกเบี้ยต่อปริมาณสินเชื่อบริโภค ว่าส่งผลอย่างไรหลังจากมีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย รวมถึงนำดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาผู้ผลิต เข้ามาเพื่อดูความสัมพันธ์ของผลกระทบจากดอกเบี้ยด้วย โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในระยะเวลาตั้งแต่ไตรมาสที่หนึ่ง พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2562 รวมทั้งสิ้น 44 ข้อมูล โดยใช้แบบจำลอง Vector Autoregression (VAR) ด้วยวิธี Impulse Responses Function และ Variance Decomposition

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินนโยบายทางการเงินผ่านช่องทางดอกเบี้ยนั้นส่งผลกระทบต่อทิศทางตรงกันข้ามต่อตัวแปรที่นำมาศึกษา โดยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบริโภคมากที่สุด ดัชนีราคาผู้บริโภคทรงลงมา และดัชนีราคาผู้ผลิตน้อยที่สุด แต่ผลกระทบที่รุนแรงนั้นเกิดขึ้นแค่ในช่วงแรก ๆ ของการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย พอเวลาผ่านไปผลกระทบนั้นจะค่อย ๆ ลดลง

คำสำคัญ: นโยบายการเงิน ดอกเบี้ย สินเชื่อบริโภค